

NIEPUBLICZNE AGENCJE ZATRUDNIENIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
MOŻLIWOŚCI I DYLEMATY ROZWOJU W SEKTORZE POZARZĄDOWYM

Łódź

5 czerwca 2013

FUNDACJA POMOCY MATEMATYKOM I INFORMATYKOM NIESPRAWNYM RUCHOWO

RAPORT

„Niepubliczne agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Możliwości i dylematy rozwoju w sektorze pozarządowym”

powstał z inicjatywy

FUNDACJI POMOCY MATEMATYKOM I INFORMATYKOM NIESPRAWNYM RUCHOWO

w ramach projektu Centrum Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób

Niepełnosprawnych

AUTORZY

Autorzy: mgr Andrzej Klimczuk, mgr Marcin Siedlecki, Paulina Sadowska, Michał Sydow

Koncepcja i nadzór merytoryczny nad przeprowadzeniem badania: Agata Gawska, Bartosz Mioduszeowski

Współpraca: dr Katarzyna Sztop-Rutkowska

Recenzja naukowa: dr Katarzyna Roszewska

Laboratorium Badań
i Działań Społecznych

Badanie zrealizowane w ramach projektu „Centrum Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych”
wdrażanego przez Fundację Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnym Ruchowo dzięki dofinansowaniu ze
środków **Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**

Raport dostępny na licencji Creative Commons

Cel badań

Najogólniej **CELEM** podjętego badania było określenie:

- siły agencji zatrudnienia organizacji pozarządowych
- przeprowadzenie ich wewnętrznej diagnozy
- rozpoznanie opinii o otoczeniu zewnętrznym
- postaw wobec innych podmiotów
- metod wspierania rozwoju agencji
- potencjalnych zadań dla władz lokalnych i publicznych służb zatrudnienia oraz samych agencji

Przesłanki do realizacji badania

PRZEMIANY I DYLEMATY

rozwojowe z wnętrza
agencji zatrudnienia
osób
niepełnosprawnych i
ich otoczenia
zewnętrznego

- **innowacyjne projekty aktywizacyjne** - nowe doświadczenia, zmieniły swoje struktury organizacyjne i formy zarządzania
- **profesjonalizacja trzeciego sektora** - odchodzenie od doraźnego, do zawodowego, stale doskonalonego wykorzystywania wiedzy, umiejętności i czynności z zakresu aktywizacji osób potrzebujących - organizacje ucząc się na popełnionych w przeszłości błędach pracują na rzecz wzmocnienia pozytywnych relacji nie tylko z bezpośrednimi klientami, ale także biznesem, administracją i społecznościami lokalnymi
- **dążenie do specjalizacji** - wybieranie i rozwijanie działań, w których dana organizacja może dążyć do pełnego wykorzystania swoich możliwości, wybieranie najważniejszych produktów i usług, procesów, kluczowych grup klientów oraz obszarów działalności
- **standaryzacji swojej działalności** - określenie minimalnych i optymalnych zasad, norm i procedur realizacji usług celem poprawy ich jakości

Agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych stoją przed wyzwaniami wynikającymi przynajmniej z trzech źródeł

RATYFIKACJA W 2012 ROKU PRZEZ POLSKĘ KONWENCJI ONZ

Obowiązek usuwania barier w dostępie osób niepełnosprawnych do realizacji swoich praw także w kwestii pracy i zatrudnienia, monitorowania ich realizacji oraz upowszechniania wiedzy o konwencji wśród obywateli.

NOWE PERSPEKTYWY FINANSOWE UNII EUROPEJSKIEJ NA LATA 2014-2020

Zobowiązania wynikające z „Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010-2020”, która poprzez środki EFS będzie wspierać organizacje w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych

ADAPTACJA AGENCJI ZATRUDNIENIA DO REFORM KRAJOWYCH

Projekt zmian w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zlecenie przez publiczne służby zatrudnienia usług aktywizacyjnych wybranym podmiotom zewnętrznym.

Użyteczność badań

Badania mają być pomocne w określeniu:

1. Potencjału niepublicznych agencji zatrudnienia
2. Pożądanych metod ich wsparcia oraz relacji z innymi instytucjami rynku pracy, w tym w szczególności z publicznymi służbami zatrudnienia

Adresaci badań

RAPORT

rezultaty badania
udostępnione w formie
otwartej publikacji będą
stanowić źródło wymiany
dobrych praktyk i
wzmocnienia współpracy
między organizacjami
pozarządowymi, podmiotami
publicznymi i
przedsiębiorcami

- **Organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia** - prowadzące działalność w obszarze wspierania zatrudnienia osób z ograniczeniami sprawności na otwartym rynku pracy
- **Wojewódzkie i Powiatowe Urzędy Pracy**
- **Instytucje finansujące działalność** na rzecz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych
- **Podmiotów wspierających** organizacje pozarządowe i organizacji otoczenia biznesu
- **Jednostki naukowe** - polityka społeczna, praca socjalna, ekonomia, pedagogika

Co daje nam badanie?

- pozyskana wiedza pozwoli na lepsze **rozpoznanie potrzeb i problemów** zgłaszanych przez niepubliczne agencje zatrudnienia
- określenie oczekiwanych **sposobów ich rozwiązywania** poprzez budowę profesjonalnej oferty w zakresie doradztwa dotyczącego oceny kompetencji, budowania strategii oraz rozwoju i szkoleń
- **porównanie własnych praktyk i standardów z tendencjami zachodzącymi w trzecim sektorze**
- **ocenę jego szans i zagrożeń** w konfrontacji z wymogami stawianymi przez dynamicznie zmieniające się otoczenie zewnętrzne w warunkach globalnego kryzysu gospodarczego

Struktura publikacji

Raport
obejmuje
siedem
rozdziałów

- **I, II** - zagadnienia teoretyczne i analizy obecności osób niepełnosprawnych na polskim rynku pracy
- **III** - metodologia
- **IV-VII** - prezentacja wyników analiz empirycznych wywiadów kwestionariuszowych
- całość uzupełniają zebrane **wnioski i rekomendacje** oraz aneks obejmujący ankietę oraz spisy wykresów i tabel

METODOLGIA BADAÑ

Metodologia badań

Główny **CEL BADANIA** stanowi poszukiwanie odpowiedzi na pytania

Jakie są najważniejsze czynniki określające **rolę agencji zatrudnienia osób niepełnosprawnych** prowadzonych przez organizacje pozarządowe w Polsce?

Jakie są ich główne **potrzeby i bariery rozwojowe** agencji zatrudnienia osób niepełnosprawnych?

Przedmiot badań

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

oraz kategoria społeczna osób niepełnosprawnych

- w kontekście możliwości i sytuacji zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy w Polsce
- analiza służy rozpoznaniu uwarunkowań, zalecanych praktyk, celów i zadań polityki społecznej w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych

NIEPUBLICZNE AGENCJE ZATRUDNIENIA

wspierające osoby niepełnosprawne

- prowadzone przez organizacje pozarządowe specjalizujące się w działalności z zakresu polityki wobec niepełnosprawności i osób niepełnosprawnych
- standardy organizacyjne oraz potrzeby i barier dotyczące oceny kompetencji
- budowanie strategii oraz rozwoju i szkoleń dla tych podmiotów
- współpracy agencji z podmiotami publicznymi (np. powiatowe urzędy pracy, instytucje publiczne w zakresie ochrony zdrowia, oświaty i kultury) oraz komercyjnymi (np. prywatne agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, prywatne uczelnie wyższe)

Hipotezy badawcze

- niepełnosprawności oraz kategoria społeczna osób niepełnosprawnych są postrzegane w sposób kompleksowy dlatego działania prowadzące do zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy powinny stanowić zintegrowane systemy aktywizacji
- współczesna polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych jest powiązana z polityką wobec niepełnosprawności oraz wobec cyklu życia, jej zadania i cele są wielopoziomowe i wieloetapowe. Działania na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych stanowią jeden z wielu obszarów tych polityk
- wewnątrz słabe strony niepublicznych agencji zatrudnienia osób niepełnosprawnych są związane głównie z zapewnieniem ciągłości finansowania działań, mocne zaś z bliższym kontaktem z klientami zewnętrzne szanse dotyczą głównie potencjalnych zmian w otoczeniu prawnym, zagrożenia zaś pochodzą z otoczenia makroekonomicznego i społecznego
- działalność krajowych publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia na rzecz osób niepełnosprawnych jest odmienna z uwagi na regulacje prawne, środki finansowania działalności, stopień kontaktu z klientem; aktywność służb niepublicznych ma charakter bardziej kompleksowy i aktywizujący, zaś publicznych koordynacyjny i osłonowy
- system prawny umożliwia szeroką współpracę międzysektorową na poziomie lokalnym w zakresie polityki aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, niemniej rozwiązania prawne są mało elastyczne i pozostawiają zbyt wiele zadań po stronie publicznych służb zatrudnienia
- niepubliczne agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych prowadzone przez organizacje pozarządowe posiadają specyficzne standardy działania tylko w organizacjach posiadających długi staż na rynku, w pozostałych przypadkach działania przybierają charakter doraźny, uzależniony od realizowanych projektów
- niepubliczne agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych są zainteresowane głównie wsparciem dotyczącym wdrażania standardów, zawiązywania partnerstw, pozyskiwania środków finansowych oraz strategicznego rozwoju działalności
- relacje z klientami i dostawcami niepublicznych agencji zatrudnienia osób niepełnosprawnych są powiązane z obszarem i zasięgiem działalności; jako zagrożenie w postaci substytutów oferowanych usług rynku pracy postrzegane są głównie bezpłatne programy szkoleniowe i programy aktywizujące ograniczające do zamkniętego rynku pracy; jako nowi konkurenci są postrzegane prywatne agencje pracy tymczasowej

Metody i techniki badawcze

- Specyfika projektu w warstwie analitycznej i narzędziowej uzasadnia zastosowanie połączenia **orientacji ilościowej i jakościowej** (przygotowane narzędzia pozwalają na cykliczne badania agencji zatrudnienia osób niepełnosprawnych a w konsekwencji na obserwację ich trendów rozwojowych)
- Wykorzystaną w projekcie **techniką ilościową** były **indywidualne telefoniczne wywiady kwestionariuszowe** (ITI) (ang. *Individual Telephone Interviews*) - zastosowany został zestandaryzowany **kwestionariusz wywiadu** pozwalający na zestawienie rozkładów odpowiedzi i zbiorcze analizy statystyczne. Założono, że próba powinna zawierać przynajmniej **30 wywiadów z przedstawicielami niepublicznych agencji zatrudnienia** prowadzonych przez organizacje pozarządowe, działające na rzecz ON
- Podstawową **techniką jakościową** wykorzystaną w projekcie była analiza desk research – badania ze źródeł wtórnych (ang. *Desk Research - badanie gabinetowe*)

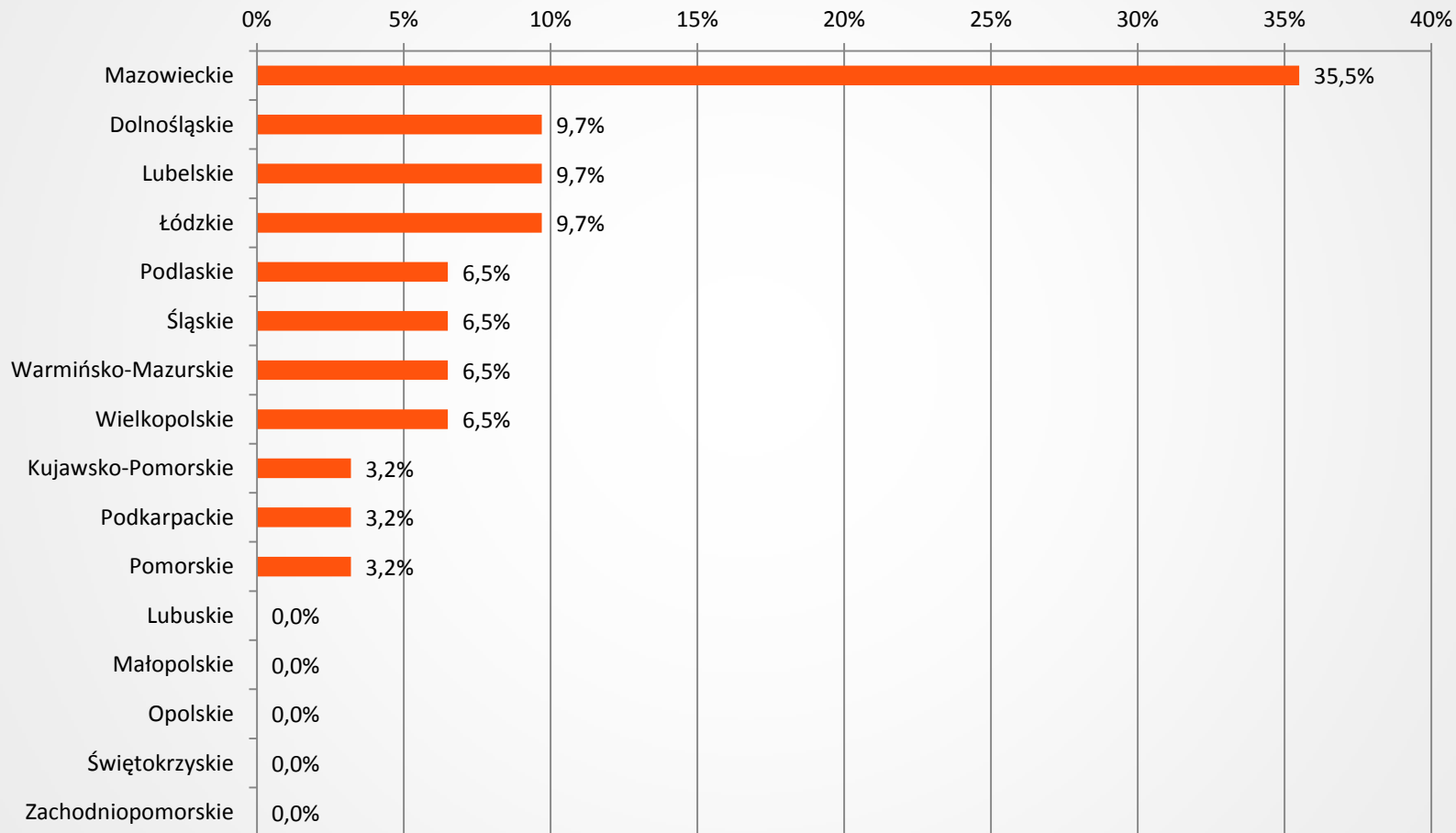
Charakterystyka badanej próby

- Przeprowadzono **31 indywidualnych** telefonicznych wywiadów kwestionariuszowych
- Skontaktowano się telefonicznie z 67 spośród 95 podmiotów z próby. W przypadku 10 organizacji pomimo podjętych starań nikt nie odbierał telefonu, bądź nagrano się na pocztę głosową
- W 14 przypadkach wywiady nie zostały zrealizowane z uwagi na takie wyjaśnienia jak: „osoby niepełnosprawne się do nas nie zgłaszają”, „agencja nie prowadzi już działalności” lub „agencja wpisana tylko jako forma działalności”
- W 12 przypadkach spotkano się z odnową bez podania przyczyn, z uwagi na brak czasu lub możliwość przeprowadzenia wywiadu w terminie wykraczającym poza okres realizacji badania

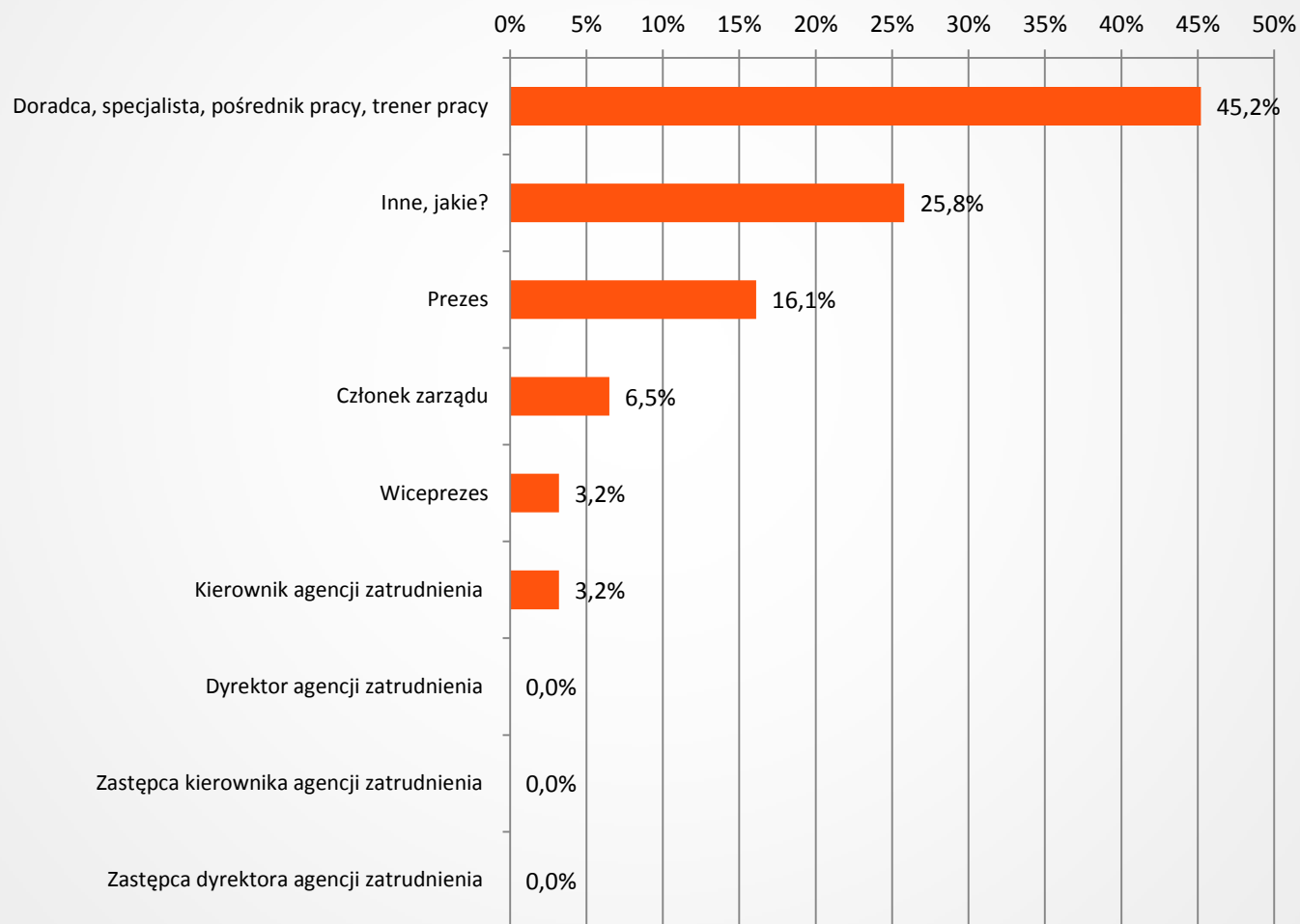

1. zidentyfikowanie

Lokalizacja organizacji - województwo

Stanowisko respondenta w organizacji

WYNIKI BADAŃ

Osoby niepełnosprawne korzystające z agencji zatrudnienia

rodzaj niepełnosprawności

Najczęściej osoby z:

- **ograniczoną sprawnością fizyczną** - 77,4% łącznych odpowiedzi „bardzo często” i „często”
- **osoby z niepełnosprawnością psychiczną** - 74,2%

Najrzadziej osoby z:

- **niepełnosprawnością sensoryczną** - 35,5%

wiek

- dominującym klientem agencji jest **kobieta w wieku 25-50 lat**
- częściej korzystają osoby powyżej **50. roku życia** (58,0% wskazań „bardzo często” i „często”) aniżeli osoby do **25. roku życia** (48,4%)
- tłumaczyć ten stan można starzeniem się społeczeństwa oraz wzrostem udziału studentów i absolwentów uczelni wyższych wśród osób z niepełnosprawnością

cel

największa liczba beneficjentów zgłasza się do agencji w **celu uzyskania informacji niezbędnych do podejmowania decyzji zawodowych** w szczególności o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach szkolenia i kształcenia (70,0%)

Osoby niepełnosprawne - bierne zawodowo

- **„syndrom świadczeniobiorcy”** - czyli zadowolenia z otrzymywania renty i nie odczuwanie potrzeby szukania źródła zarobku, jakim jest praca
- **niezadowolenie z oferty** jaką kierują pracodawcy
- przekonanie, iż **posiadany stopień niepełnosprawności uniemożliwia podjęcie pracy**

Wszystko to nakładać się może na bierność na rynku pracy. Osoby długo pozostające bierne trudno jest zaktywizować, ponieważ mogą też cechować się apatią lub być dotknięte depresją.

Działania agencji na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Agencje zatrudnienia najczęściej korzystają z takich form pomocy klientom jak:

- diagnoza i ocena predyspozycji i kompetencji zawodowych
- pomoc w sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych
- doradztwo zawodowe
- indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe

Formy te odpowiadają tym które uznają za najbardziej skuteczne. Popularne są także zajęcia z:

- autoprezentacji
- przygotowania do spotkania z pracodawcą
- przygotowywanie indywidualnych programów wsparcia

0% 5% 10% 15% 20% 25% 30% 35% 40%

Branże zgłaszające popyt na pracowników do agencji zatrudnienia

Pracodawcy korzystający z usług agencji

W badaniu podjęto także próbę pozyskania **opinii o pracodawcach korzystających z wsparcia agencji zatrudnienia** specjalizujących się w usługach dla osób niepełnosprawnych. Należy przy tym zauważyć, iż respondenci zapytani o branże z których pracodawcy zgłaszają popyt na pracowników wskazywali głównie **często raczej na nazwy zawodów**, a nie samych branż, stąd też większość z nich dało się zakwalifikować jedynie do kategorii „**inna działalność usługowa**” lub „**działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi**”

Branże

DOMINUJĄCE

- **Pozostała działalność usługowa - 36%**
*pochodziło przede wszystkim od sklasyfikowanych w niej podmiotów prowadzących działalność organizacji członkowskich - **stowarzyszenia, przedsiębiorstwa społeczne***
- **firm budowlanych, handlem hurtowym i/bądź detalicznym** - co dziewiąte ogłoszenie
- **Firmy prowadzące działalność w branży hotelarsko-gastronomicznej**

DEFICYTOWE

- Agencje nie dysponowały propozycjami pracy w **sekcji A (głównie rolnictwo)**, w której to działające gospodarstwa rolne nie poszukują pracowników na wolnym rynku (rekrutacja jest tradycyjnie zamknięta - w ramach rodziny)
- Firmy koncentrujące swą działalność gospodarczą na **obsłudze rynku nieruchomości (sekcja L)** i związanej z **kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R)** - brak ofert

Deficytowe branże !

„Za niepokojący należy uznać fakt, że w ofercie agencji zatrudnienia praktycznie **nie wystąpiły propozycje angażu w jednostkach administracji publicznej** - jedynie **1,4%** wszystkich ofert”

Oferowane profesje

popularne/najbardziej dostępne

- **pracownicy przy pracach prostych** - sprzątanie, usługi porządkowe
- **pracownicy ochrony mienia** - agent ochrony, stróż, dozorca
- **zawody biurowe** - archiwistyka, wpisywanie danych, prace biurowe
- **zawody sektora IT i e-praca** - grafik komputerowy, informatyk, telemarketing

najmniej dostępne

- **stanowiska zarządcze** - kierownicy
- **zawody techniczne wymagające specjalistycznych uprawnień**
- **zawody administracyjne**
- **zawody wymagające dużej dyspozycyjności i/bądź mobilności** - administracja biurowa, projektant, górnik, pielęgniarka, naukowcy, informatycy, kierowcy, sprzedawca, przedsiębiorca

- Doświadczenia agencji zatrudnienia informują o **grupach zawodów, w których szansa na znalezienie pracy przez osobę z niepełnosprawnością** – w świetle aktualnych tendencji rynku pracy w kraju – **jest największa**
- Jak zauważają respondenci taki zestaw oferowanych zawodów wynika z **błędnych przekonań o umiejętnościach i możliwościach osób niepełnosprawnych**. Są one traktowane głównie jako ci, którzy powinni świadczyć jedynie prace pomocnicze, o czynnościach powtarzalnych, obarczone niskim stopniem odpowiedzialności i koniecznością wykorzystania zdolności kreatywnych i eksperckich

Cechy potencjalnych pracowników, zgłaszane przez pracodawców

- **stopień i rodzaj niepełnosprawności – 96,8 %**
- **otwartość na nowe doświadczenia, samodzielność, kreatywność – 87 %**
- **ukończenie kursów specjalistycznych - 84%, prawo jazdy- 81%,
certyfikaty branżowe - 81%**
- **pożądane kompetencje kluczowych - posługiwanie się technologiami komunikacyjnymi (93,5% wskazań), a ponadto kultura ogólna (90,2%) i kompetencje interpersonalne, w tym komunikatywność (87,1%)**
- **relatywnie małe znaczenie odgrywają kompetencje matematyczne i naukowo-techniczne (48%), postawy pro-przedsiębiorcze (45%) i referencje od poprzednich pracodawców (41,9%)**
- **najmniejsze znaczenie mają takie cechy osobowe kandydatów jak: wytrwałość (16,1%), konsekwencja (16,1%), samokontrola (16,1%) i ciekawość poznawcza (16,1%)**

Potencjał wewnętrzny agencji zatrudnienia

- Agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych bardzo wysoko oceniają swój potencjał
- **Najwyższe** oceny przypisuje się cechom właściwym dla **sfery infrastruktury**. Pozytywnie ocenia się także **siłę marketingową, działalność doradczą, zarządzanie jakością, organizację i zarządzanie oraz zatrudnienie, wyspecjalizowane kadry**.
- **Najgorzej** ocenia się sferę finansów - w szczególności **stabilność finansową** organizacji
- Zwrócona została uwaga na **lojalność pracowników**, ukierunkowanie na **podnoszenie kwalifikacji przez własną kadrę** oraz pożądana skłonność do innowacji
- Bardzo dobra **znajomość potrzeb swoich klientów, dostosowanie usług do ich potrzeb** oraz bardzo dobra wiedza na temat **sytuacji na rynku pracy**

Finansowanie działalności agencji zatrudnienia

Główne problemy z finansowaniem

- **„GRANTOZA”** - organizacje prowadzą szkolenia, doradztwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych dopiero jeśli dostaną na nie grant z projektu unijnego lub PFRON
- **FUNDRAISING** – słabo rozwinięte działy
- **Uzależnienie od publicznych środków unijnych i krajowych** → problemy z pozyskiwaniem zewnętrznych funduszy: **skomplikowane procedury** (1/3 badanych agencji), **niskie dotacje** (32,3%) oraz **braku wsparcia ze strony władz lokalnych** (29,0%)
- Organizacje pozarządowe aktywne na rzecz osób z niepełnosprawnością, na polu aplikacji o fundusze UE, bardzo często **konkurują** nie tylko między sobą, lecz także **z firmami wyspecjalizowanymi w procedurach konkursowych** - „**brak ciągłości w finansowaniu**”, „brak sponsorów”, „brak zrozumienia specyfiki działalności na rzecz osób niepełnosprawnych”, „duża rywalizacja”, „mała ilość ofert”, „mało środków i sposób oceny projektów wnioskujących o dofinansowanie”, „firmy konsultingowe wygrywają konkursy, bądź przetargi i później zgłaszają się do organizacji o pomoc”

Szanse i bariery rozwojowe agencji zatrudnienia

SZANSE

- STANDARYZACJA** - poprawa jakości świadczonych usług - wprowadzania i podwyższania wymagań stawianych wobec swoich pracowników i ich kontaktów z otoczeniem
- większa przewidywalność agencji dla osób ją reprezentujących i podmiotów wchodzących z nią w różne relacje (**pracodawcy, instytucje publiczne**)
  - klienci i partnerzy posiadają możliwie pełną informację o tym jakich usług mogą się spodziewać
  - organizacja staje się **bardziej przewidywalna i godna zaufania**, a więc możliwe jest kształtowanie współpracy długoterminowej
  - poprawa monitoringu procesu aktywizacji zawodowej oraz budowa bazy wskaźników do oceny jakości pracy

BARIERY

- podzielone na 4 kategorie, wynikające z: strony agencji, pracodawców, pracowników, publicznych służb zatrudnienia
- **najwięcej** wysokich wskazań dotyczy barier sytuujących się po stronie **publicznych służb zatrudnienia** – wskazywane: brak zainteresowania współpracą z niepublicznymi instytucjami rynku pracy, brak opracowań dotyczących dobrych praktyk zatrudnienia osób niepełnosprawnych, brak wypracowanych kontaktów z agencjami, **niedobór działań wspierających agencje zatrudnienia** typu szkolenia, wspólne projekty z władzami lokalnymi
- ograniczenia kadrowe i wysokie koszty przeprowadzania standaryzacji

Relacje agencji zatrudnienia z instytucjami rynku pracy

- Respondenci ocenili relacje reprezentowanych agencji zatrudnienia z 30 typami szeroko rozumianych instytucji rynku pracy i ich otoczenia. Wśród dostępnych kierunków relacji przewidziano współpracę, konkurencję, obojętność oraz zupełny nie brak kontaktów
- Za szczególnie istotną należy uznać współpracę agencji z **podstawowymi instytucjami rynku pracy jakimi są publiczne służby zatrudnienia**. Stanowią one najbardziej rozbudowaną w kraju strukturę instytucjonalną rynku pracy. Kooperacja ta przybiera różną postać.
- **Dwie trzecie podmiotów biorących udział w badaniu posiada doświadczenie w realizacji co najmniej jednego projektu partnerskiego z jednostkami tych służb** (projektu finansowanego z funduszy Unii Europejskiej). Znacząca grupa agencji (61%) prowadzi, bądź prowadziła, z publicznymi służbami zatrudnienia **wspólne działania informacyjne i promocyjne dla osób wykluczonych i/lub zagrożonych wykluczeniem**. Dokładnie 18 z 31 agencji pośrednictwa pracy realizowało wspólnie z publicznymi służbami zatrudnienia **programy międzynarodowe, tyleż samo podmiotów podejmowało wspólne prowadzenie działań na rzecz aktywizacji zawodowej**.

Czynniki warunkujące współpracę z innymi instytucjami rynku pracy

KORZYŚCI

Uczestnicy pomiaru badawczego niejednolicie identyfikowali korzyści płynące z kooperacji agencji z instytucjami rynku pracy oraz integracji i pomocy społecznej:

- jedynym mianownikiem opinii w tym zakresie **była werbalizacja pożytku w postaci aktywizacji społecznej** - podniesienia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie (wskazana przez co piątą podmiot)
- **kompleksowego wsparcia dla beneficjentów** - większą różnorodność instrumentów i usług, a także lepsze dotarcie do osób niepełnosprawnych - co dziesiąta agencja

BARIERY

Do najczęściej wskazywanych przeszkód zaliczono:

- **brak woli**, otwartości ze strony instytucji (11% wskazań),
- **formalizm, biurokrację, czasochłonne procedury** (10%)
- **brak tradycji współpracy** (8,5%)
- **brak zasobów finansowych** na rozwijanie współpracy (8,5%)

Potencjalne zmiany na rzecz wsparcia współpracy agencji zatrudnienia z innymi podmiotami

- Przedstawiciele agencji, którzy mieli zastrzeżenia co do przepisów prawa krytykowali **brak lub niespójność norm dotyczących ram współpracy między agencjami i publicznymi służbami zatrudniania** oraz pozostałymi instytucjami rynku pracy
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy powinna **umożliwić powiatowym urządowi pracy zlecenie usług rynku pracy wyspecjalizowanym NGO** - obecne zapisy ustawy są zbyt szczegółowe i restrykcyjne, ograniczają elastyczne zarządzanie powiatowymi urządami pracy a przez to ich samodzielne określanie wskaźników w oparciu o znajomość realiów lokalnego rynku pracy i grup docelowych wymagających szczególnego wsparcia
- **brak jasnego podziału kompetencji** między poszczególnymi instytucjami
- **przepisy dotyczących finansowania działalności** organizacji, które nie zapewniają stabilności w tym wymiarze

PROFIL AGENCJI

W sektorze zachodzi silne zróżnicowanie co do potencjału, skali działania i liczby klientów. Przeciętna agencja zatrudnienia w ciągu roku rejestruje **374 osoby** z niepełnosprawnością poszukujące angażu, pozyskuje **miesięcznie 6 ofert pracy (w ciągu roku 74 oferty)**, za jej pośrednictwem **5 klientów miesięcznie (61 rocznie)** znajduje zatrudnienie. Świadczy to o ich wysokiej skuteczności. Niemniej główną barierą rozwoju tych podmiotów, jest **brak stabilnych źródeł finansowania**. Godny uwagi jest fakt, iż agencje poszukują **ofert dostosowanych do charakterystyki poszczególnych klientów**

REKOMENDACJE - Agencje

- Poprawy dostępności informacji o swoich oddziałach terenowych i oferowanych przez nie usługach
- Usługi w większej mierze z ofertą dla osób starszych, które już teraz stanowią znaczną część ich klientów
- Zmianą podejścia do form wsparcia
- Poprawa kompetencji w zakresie fundraisingu
- Agencje zatrudnienia powinny zwiększyć nacisk na budowę i wdrażanie formalnie spisanych i przyjętych strategii rozwoju, prowadzenia analiz swoich mocnych i słabych stron oraz otoczenia w którym działają - projektować swoje plany i działania oraz prowadzić ich monitoring i ocenę
- Oferowania pracy tymczasowej oraz pośrednictwa do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych
- Zwiększenia reprezentatywności osób niepełnosprawnych wśród samych pracowników agencji oraz poprawę wyposażenia organizacji w narzędzia oceny i diagnozowana kompetencji pracowników
- Odchodzenie agencji zatrudnienia od uzależnienia w dostępie do grantów i dotacji publicznych na rzecz samodzielnego zdobywania środków z prowadzenia statutowej działalności gospodarczej w ramach gospodarki (ekonomii) społecznej

REKOMENDACJE – Agencje c.d.

- Znoszenie barier w ograniczeniach kadrowych poprzez angażowanie wolontariuszy i podział zadań dla partnerów zewnętrznych
- Poszukiwanie rozwiązań na rzecz ograniczenia kosztów wdrażania standaryzacji i budowania poparcia wśród pracowników co do możliwych korzyści ze standaryzacji usług
- Organizacje trzeciego sektora powinny inicjować instytucje biznesowe i otoczenia biznesu do ich społecznej odpowiedzialności
- Agencje powinny wykorzystać pozytywne tendencje kooperacyjne w sektorze celem tworzenia z innymi podmiotami publicznymi i komercyjnymi szerszych form współpracy na rzecz swoich klientów jak sieci, koalicje, federacje i partnerstwa lokalne
- Agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych powinny podjąć inicjatywę na rzecz wymiany i promocji dobrych praktyk oraz zawiązać szeroką koalicję na rzecz budowy gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej

REKOMENDACJE - publiczne służby zatrudnienia

- Ograniczyć **bariery** we współpracy agencjami zatrudnienia
- **działania wspierające** agencje - szkolenia specjalistyczne i wspólne projekty z władzami lokalnymi
- Korzyści i możliwości współpracy z niepublicznymi instytucjami rynku pracy - szczególnie jako wykonawcami zleconych usług rynku pracy - co może poprawić efektywność samych urzędów
- Wojewódzkie i Powiatowe Urzędy Pracy powinny **zbierać i prezentować publicznie dobre praktyki współpracy z organizacjami pozarządowymi** prowadzącymi agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych
- Urzędy pracy powinny wychodzić z inicjatywą współpracy do agencji zatrudnienia i instytucji publicznych **tworząc kompleksowe programy aktywizacji osób bezrobotnych** i poszukujących zatrudnienia dostosowane do potrzeb i możliwości lokalnego rynku pracy
- Ograniczanie **zbędnych procedur** administracyjnych i ich uproszczenie

REKOMENDACJE - władze publiczne

- Zmiany w **mechanizmach stałego finansowania agencji zatrudnienia** osób niepełnosprawnych - powinien poprzedzać je przegląd dotychczasowych rozwiązań i sposobów wykorzystywania środków europejskich przeprowadzony przez MPiPS i PFRON
- Niezbędne jest prowadzenie **kampanii społecznych na rzecz zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych w jednostkach administracji publicznej, obsłudze rynku nieruchomości oraz w sektorach związanych z kulturą, rozrywką i rekreacją**
- Zasadne jest **zwiększenie świadomości pracodawców** co do cech osobowych i kompetencji osób niepełnosprawnych
- Istotne jest **budowanie pozytywnych relacji i inicjowanie współpracy** między organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi i organizacjami komercyjnymi działającymi w zakresie promocji zatrudnienia.
- Należy tworzyć mechanizmy na rzecz pogłębiania współpracy pracodawców i agencji zatrudniania oraz zachęty finansowe do korzystania z pracy osób niepełnosprawnych
- Władze publiczne powinny promować wspólne projekty organizacji pozarządowych z instytucjami otoczenia biznesu i edukacyjnymi, które zostały powołane by tworzyć miejsca pracy i przygotowywać do wejścia na rynek pracy

Dziękuję za uwagę

Siedziba Główna

ul. Wiśniowa 40b lok. 8
02-520 Warszawa

t: +48 22 697 87 84
f: +48 22 697 87 86

fundacja@idn.org.pl
www.aktywizacja.org.pl

KRS: 0000049694 NIP: 527-13-11-973 REGON: 006229672